

Briuselis, 2024 m. gegužės 3 d.
(OR. en)

9028/24
ADD 1

Tarpinstitucinė byla:
2020/0277(COD)

CODEC 1128
JAI 656
ASILE 64
MIGR 178

PRANEŠIMAS DĖL „I/A“ PUNKTO

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinų atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl reagavimo į krizines ir <i>force majeure</i> situacijas migracijos ir prieglobsčio srityje, ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2021/1147, projektas (pirmasis svarstymas) – Teisėkūros procedūra priimamo akto priėmimas = Pareiškimai

Lenkijos Respublikos pareiškimas

1. Lenkijos Respublikos vyriausybė palankiai vertina ES Tarybos, Europos Parlamento ir Europos Komisijos pastangas pasiekti kompromisą dėl visapusiško ir atsakingo Europos Sąjungos atsako į dabartinių migracijos procesų iššūkius. Kartu pabrėžiame, kad vyriausybė neturėjo realios galimybės dalyvauti derybose dėl Migracijos ir prieglobsčio pakto.
2. Lenkijos Respublikos vyriausybė atkreipia dėmesį į galimybę pagerinti kai kurių migracijos ir prieglobsčio sistemos aspektų valdymą. Tačiau tolesnė pakto sudarančių teisės aktų analizė rodo, kad jais nepakankamai atsižvelgiama į konkrečią valstybių narių, kurios ribojasi su Baltarusija ir Rusija ir dėl to patiria nuolatinį ir didelį spaudimą dėl dirbtinai sukurtų migracijos maršrutų, padėtį. Šiame kontekste verta pažymėti, kad Europos Vadovų Taryba ne kartą, įskaitant 2023 m. gruodžio 14–15 d. išvadas, pabrėžė neigiamas migracijos instrumentalizavimo reiškinių pasekmes ir pasmerkė trečiųjų šalių naudojimąsi migrantais kaip įrankiu politiniais tikslais.

3. Lenkijos Respublikos vyriausybė laikosi pozicijos, kad Migracijos ir prieglobsčio paktu neužtikrinama tinkama atsakomybės ir solidarumo pusiausvyra, o dėl to ateityje galėtų kilti ginčų tarp ES institucijų ir valstybių narių.

4. Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, Lenkijos Respublikos vyriausybė nusprendė balsuoti prieš visus teisės aktus, patenkančius į pakto taikymo sritį.

Vengrijos pareiškimas

Vengrija tebėra tvirtai įsitikinusi, kad reikia plėtoti bendrą Europos prieglobsčio sistemą, kuria siekiama šalinti pagrindines neteisėtos migracijos priežastis, kuo labiau sumažinti ir galiausiai panaikinti neteisėtos migracijos paskatas ir atgrasyti asmenis, norinčius piktnaudžiauti prieglobsčio sistema, nuo atvykimo į Europos Sąjungą, taip pat numatyti galimybę nagrinėti prieglobsčio prašymus trečiosiose valstybėse remiantis ekstrateritorialumo principu. Kad galėtume pasiekti šiuos tikslus, visų pirma turime pripažinti, kad pasauliniai migracijos iššūkiai negali būti įveikti Europos teritorijoje, todėl turėtume ne importuoti neišsprendžiamas problemas, o teikti pagalbą ten, kur jos reikia.

Kad būtų galima išplėtoti veiksmingą bendrą Europos prieglobsčio sistemą, labai svarbu nustatyti pusiausvyrą tarp atsakomybės ir solidarumo, tačiau manome, kad siūlomais teisės aktais tokia pusiausvyra nepasiekta. Ši pusiausvyros trūkumą aiškiai parodo tai, kad Vengrija nėra pirmoji su migrantų antplūdžiu susidurianti valstybė narė, tačiau mes esame valstybė narė su reikšmingomis išorės sienomis ir toliau esame atsakingi už tai, kad migracijos spaudimas Europos Sąjungai būtų sustabdytas. Be šios atsakomybės, pagal Prieglobsčio procedūros reglamento projektą Vengrija turėtų užtikrinti daug didesnius pasienio procedūrų vykdymo pajėgumus nei kitos valstybės narės, o tai yra neteisinga ir nerealistiška, atsižvelgiant į mūsų geografinę padėtį.

Nuo 2015 m. Vengrija yra įsipareigojusi saugoti Europos Sąjungos išorės sienas be ES paramos, laikydamosi savo įsipareigojimų pagal Šengeno *acquis*. Mūsų pastangos taip pat turėtų būti pripažintos kaip solidarumo forma. Priešingai, pagal siūlomą naują teisinę sistemą Europos Sąjungos išorės sienų apsaugai išleisti nacionalinių biudžetų ištekliai nėra laikomi solidarumu; vietoj to nustatoma papildomų pareigų, susijusių tiek su solidarumo teikimu kitoms valstybėms narėms, tiek su atsakomybe sustabdyti neteisėtą migraciją.

Laikydamosi nuoseklios savo pozicijos, Vengrija negali pritarti tam, kad būtų sukurtas solidarumo mechanizmas, grindžiamas privalomu migrantų paskirstymu, todėl nesutinka, kad kaip privalomas solidarumo sistemos elementas būtų nustatytos atsakomybės kompensacijos. 2015 m. priimti Tarybos sprendimai jau parodė, kad privalomu migrantų paskirstymu grindžiamas solidarumo mechanizmas nesumažins mūsų prieglobsčio sistemoms tenkančios naštos, priešingai, padidins atvykstančių asmenų skaičių.

Vengrija yra įsitikinusi, kad kompromisinis pasiūlymas dėl Krizių reglamento nebus perspektyvus sprendimas siekiant išspręsti migracijos krizę ar reaguoti į instrumentalizavimo reiškinį dėl to, kad juo, *inter alia*, siekiama krizines situacijas spręsti visų pirma pasitelkiant solidarumą ir juo leidžiamas *de facto* ir *de jure* privalomas perkėlimas Europos Sąjungoje – dėl to migracijos srautai tik eksponentiškai išaugtų, krizės atitinkamai pagilėtų, o solidarumo poreikiai išaugtų.

Be to, Vengrija pripažįsta ir propaguoja vyrų ir moterų lygybę pagal Vengrijos pagrindinį įstatymą, Europos Sąjungos pirminę teisę, principus ir vertybes, taip pat iš tarptautinės teisės kylančius įsipareigojimus ir principus. Moterų ir vyrų lygybė Europos Sąjungos sutartyse įtvirtinta kaip viena iš pagrindinių vertybių. Vadovaudamasi tuo, kas išvardyta pirmiau, ir savo nacionalinės teisės aktais, Vengrija atitinkamuose teisės aktuose vartojamą sąvoką „lytis“ (angl. *gender*) aiškina kaip nuorodą į biologinę lytį (angl. *sex*).

Galiausiai, atsižvelgdama į pakartotinį Europos Vadovų Tarybos raginimą, Vengrija ir toliau tvirtai laikosi nuomonės, kad reikia pasiekti bendrą sutarimą dėl veiksmingos migracijos ir prieglobsčio politikos nesukuriant naujų traukos veiksnių.

Atsižvelgiant į pirmiau nurodytas priežastis, Vengrija negali pritarti Reglamento dėl reagavimo į krizines ir *force majeure* situacijas migracijos ir prieglobsčio srityje (Krizių reglamento) priėmimui, nes tai yra neatsiejamas iš esmės ydingos sistemos elementas.

Lietuvos Respublikos pareiškimas

Lietuva palankiai vertina kompromisą, pasiektą dėl Migracijos ir prieglobsčio pakto, kuriuo bus prisidėta prie veiksmingesnio prieglobsčio ir migracijos valdymo Europos Sąjungoje. Be to, Lietuva pabrėžia, kad svarbu užtikrinti tvirtas ir veiksmingas ES atsako į migrantų instrumentalizavimo, kurio imasi priešiški režimai prie mūsų išorės sienų, priemones.

Vis dėlto manome, kad Krizių reglamente nustatytos atsako priemonės galėjo būti platesnio užmojo ir ryžtingesnės. Šiuo atžvilgiu apgailestaujame, kad tam tikri Tarybos įgaliojimų dėl Krizių reglamento aspektai, visų pirma nuostatos, kuriomis nustatoma maksimali pasienio procedūros trukmė instrumentalizavimo atveju, nebuvo išlaikytos.

Siekiant kompromiso, Lietuva nusprendė balsuoti už Krizių reglamentą, bet raginame ES toliau stebėti instrumentalizavimo reiškinių ir rengti papildomus sprendimus, kad šiam reiškiniui būtų užkirstas kelias ir į jį būtų reaguojama dar veiksmingiau.

Slovakijos Respublikos pareiškimas

Slovakijos Respublika pripažįsta, kad bendra Europos prieglobsčio sistema turi būti reformuota. Itin vertiname visų dalyvavusių pirmininkaujančių valstybių narių pastangas. Tuo pačiu metu suvokiame, kad pasiekti kompromisą buvo nelengva.

Tačiau ypač svarbu, kad neatsitrauktume nuo pozicijų, kurių laikomės ir kurias esame pareiškę jau seniai.

Palankiai vertiname tai, kad pakte daugiausia dėmesio skiriama migracijos priežasčių šalinimui kilmės šalyse, nes tai gali padėti sumažinti spaudimą prie ES išorės sienų.

Manome, kad sėkmingos Europos migracijos politikos prioritetą turėtų būti nuosekli ES išorės sienų apsauga, taip pat veiksminga grąžinimo politika.

Reikėtų imtis visų priemonių, kad būtų užkirstas kelias neteisėtai migracijai ir tuo pačiu padedama tiems, kuriems reikalinga tarptautinė apsauga.

Pripažįstame, kad privalomų perkėlimo Europos Sąjungoje kvotų idėjos buvo iš esmės atsisakyta, tačiau nesame įsitikinę, ar pateiktais pasiūlymais užtikrinama tinkama solidarumo ir atsakomybės pusiausvyra.

Solidarumas yra vienas iš svarbių migracijos valdymo principų, tačiau manome, kad tik pačios valstybės narės turėtų visais atvejais pasirinkti jo formą. Deja, pasiūlymai neatitinka šio reikalavimo, nes neperkėlus tam tikro skaičiaus prieglobsčio prašytojų privaloma sumokėti finansinius įnašus. Tuo pačiu metu, jei nesilaikoma tam tikrų sąlygų, taip pat tampa privalomos pagal Dublino reglamentą nustatytos atsakomybės kompensacijos. Šie aspektai yra stiprūs traukos veiksniai ir dėl jų sukuriamos paskatos antrinei migracijai.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta pirmiau, Slovakija balsuoja prieš solidarumo srityje pateiktus pasiūlymus: Prieglobsčio ir migracijos valdymo reglamentą ir Reglamentą dėl krizinių ir *force majeure* situacijų migracijos ir prieglobsčio srityje.

Kadangi visi pateikti pasiūlymai yra glaudžiai susiję, susilaikome balsuojant ir dėl kitų pasiūlymų.

Čekijos Respublikos pareiškimas

Čekijos Respublika pripažįsta, kad reikalinga dabartinių taisyklių, kuriomis reglamentuojama ES migracijos ir prieglobsčio politika, reforma. Tam tikri iššūkiai, visų pirma, pokyčiai nuo 2015–2016 m. pabėgėlių krizės atskleidė mūsų sistemos, kuri nebėra tvari, pažeidžiamumą. Kadangi tik bendras ES lygmens sprendimas galėtų užtikrinti tinkamą atsaką į problemas, su kuriomis tiek kartu, tiek atskirai susiduria ES ir valstybės narės, itin palankiai vertiname pastangas pašalinti pagrindinius trūkumus.

Derybų dėl Migracijos ir prieglobsčio pakto metu Čekijos Respublika visų pirma siekė, kad būtų įgyvendinti sustiprintos išorės sienų apsaugos tikslai siekiant užtikrinti saugesnę Šengeno erdvę ir garantuoti atsakomybės bei solidarumo funkcinę pusiausvyrą.

Čekijos Respublika ypač palankiai vertina tai, kad galutiniame kompromisiniame tekste nėra nustatyta pareiga perkelti trečiųjų šalių piliečius iš kitų valstybių narių ar trečiųjų šalių. Tačiau nors Čekijos Respublika palankiai vertina kitus dabartinės sistemos patobulinimus, ji pažymi, kad tarpinstitucinėse derybose galiausiai nebuvo pakankamai atsižvelgta į Tarybos įgaliojimų užmojį, o kai kurių priemonių veiksmingumas nukentėjo nustatant papildomą administracinę naštą valstybėms narėms – sudaryta praktinių sunkumų ir padidintos išlaidos.

Atsižvelgdama į tai, kad išdėstyta pirmiau, ir laikydamosi bendro požiūrio į visą dokumentų rinkinį, Čekijos Respublika nusprendė susilaikyti balsuojant dėl pakto teisės aktų. Vis dėlto Čekijos Respublika palankiai vertina ES vienybės dvasią ir mano, kad šis etapas yra nauja proga dar didesnėmis pastangomis toliau reformuoti ES migracijos ir prieglobsčio politiką, ypatingą dėmesį skiriant išorės aspektui ir novatoriškoms idėjoms šioje srityje.